REDI
Roma Entrepreneurship Development Initiative

Искуства од спроведувањето на РЕДИ Проектот – Претприемништвото кај Ромите во Бугарија и Романија

МЕМЕТИ АЛБЕРТ
КООРДИНАТОР НА ПРОЕКТОТ

СОДРЖИНА

01 – РЕДИ КОНТЕКСТ

- РОМИ ВО ЕУ
- ТРЕНДОВИ

02 – РЕДИ ПРОЕКТ

- ГЕНЕРАЛНИ ПРЕТПОСТАВКИ
- ВРЕМЕНСКА РАМКА
- МЕТОДОЛОГИЈА

03 – РЕДИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

- МАПИРАЊЕ
- ТЕХНИЧКА ПОДДРШКА
- ПРИСТАП ДО ФИНАНСИИ

04 – РЕДИ ПРЕДИЗВИЦИ И ИДНИ ПЛАНОВИ

- РОМСКИ ПРЕТПРИЕМАЧИ
- БИЗНИС ФАСЦИЛИТАЦИЈА
- ПРИСТАП ДО КРЕДИТИ
- ИДНИ ПЛАНОВИ

Контекст

Србија

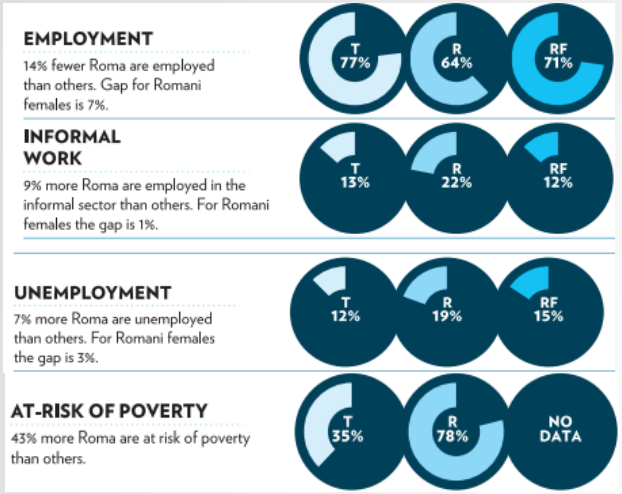

ЕУ

Ромска популација : 12 М
Вработеност: 48%
Невработеност: 30 – 50 %
Стапка на сиромаштија : 80% од Ромите

Трендови на миграција:
Околу 1.5 М Роми емигрирале во Велика Британија, Германија, Шпанија, Италија, Франција , Канада

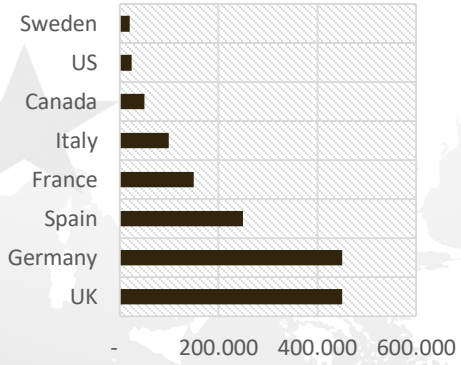

Македонија

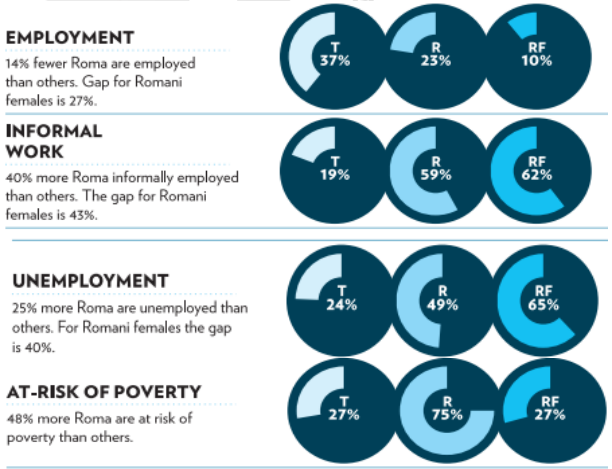

Бугарија

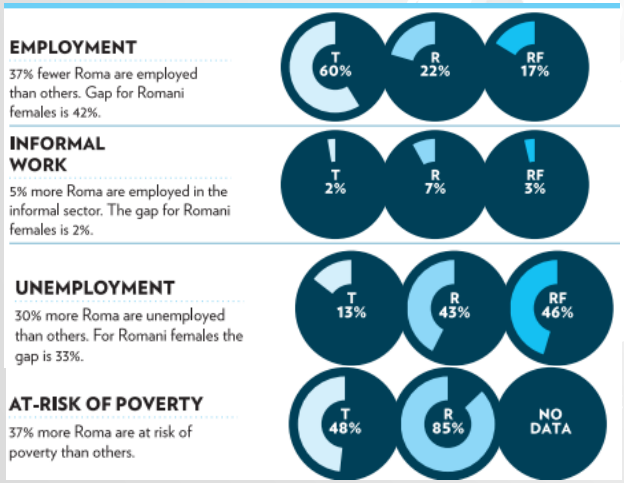

Романија

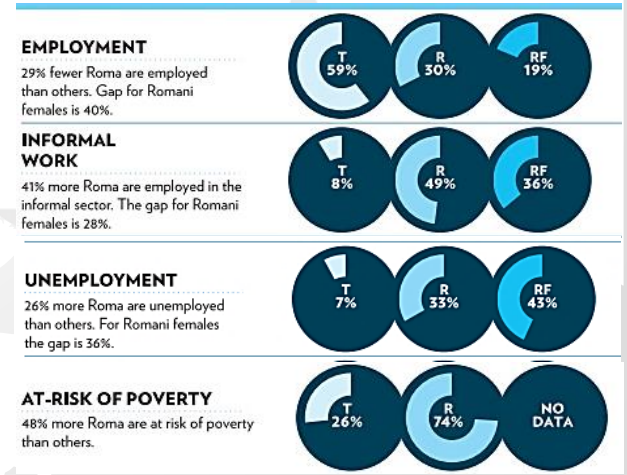

Контекст

- Ниска стапка на пораст на економијата во ЕУ
- Инвестиции во полето на зголемување на вработеноста и пристапот до финансии на ранливите категории
- Нови трендови – Циркуларна Економија

- 3Д принт
- Електрични автомобили
- Е-трговија
- Енергија и емисија на гасови

- Стандардизација и хармонизација со ЕУ законодавството
- Супервизија и регулирање на Не-банкарските институции

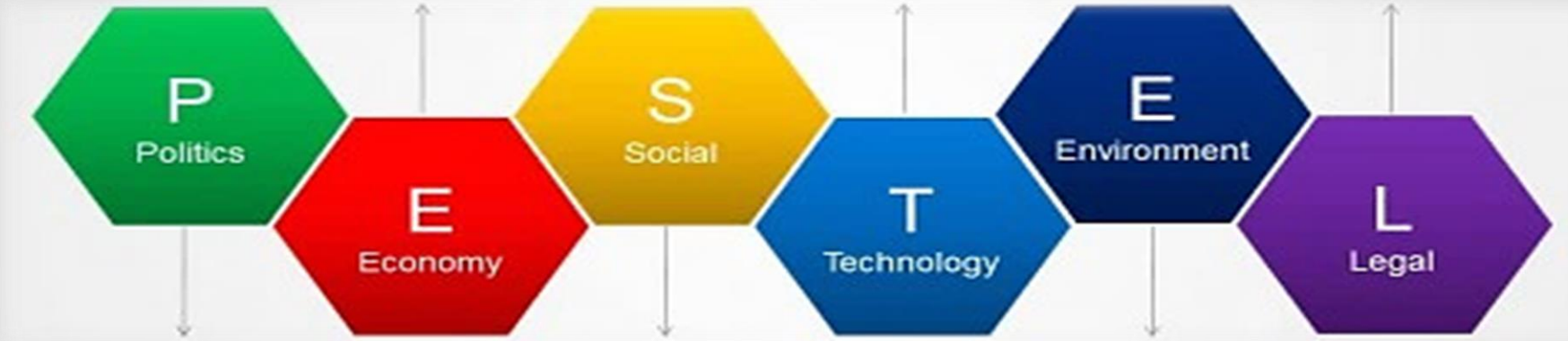

- Пораст на десничарските пол. партии во ЕУ
- Пораст на популизмот
- Зголемување на регулацијата на пазарите и контроли
- Миграцијата - главно прашање на безбедноста во ЕУ

- Потрошувачките навики се менуваат
- Пораст на негативните ставови спрема мигрантите и Ромите н
- Контрола врз медиумите

- Управување со отпадни материи
- Промовирање на „зелен раст„
- Boosting green growth
- Климатски промени

РЕДИ Временска Рамка

2017 Ромски инвестиционен фонд

Кредитирање на маргинализирани групи преку он-лајн алатки (Cloud Lending, P2P force)

2016 Регистрација на НВО РЕДИ НВО

Стратешко партнерство со РИО и почетен грант € 200 000 за период од 2 години за развивање на кадар и инвестиционен фонд за Ромски претприемачи

2015 СЕВ финансира пилот проект РО и БГ

CoopEst → ~ капитал €1 М за 3 МФИ во РО и БГ
Бизнис фасцилитатори → 9
~ 300 →TA + BDS
< 10 → loan offer

2013 EIF | CoopEst | SEDF

ЕИФ – иницијални разговори за поддршка
CoopEst – Социјален инвестиционен фонд
SEDF – развивање на канал за поддршка на Ромски претприемачи

2011 Концепт за Ромско претприемништво

Развивање на концептот од страна на член на бордот на Ромската канцеларија од Будимпешта – РИО

РЕДИ ПРОЕКТ

Проблем

- Висока стапка на невработеност кај Ромите на ЕУ ниво
- Дискриминација на пазарот на трудот
- Социјална исклученост
- Финансиска исклученост на Ромите

Пристап

- Поддршка на Ромските претприемачи за раст и развој на нивните бизнис активности кои ќе служат како агент на промени со цел вработување на Роми од заедницата

Интервенција

- Техничка поддршка на Ромските претприемачи и локалните фин. институции
- Кредитирање – Микрофинансирчки институции

Социјални ефекти :

- ✓ Олеснување на економската активност во Ромските заедници
- ✓ Мотивираност и самодоверба
- ✓ Демонстрирање на позитивни примери на претприемачи, кои создаваат вредност од ромската заедница
- ✓ Позитивни ефекти во доменот на образование, здравство, домување

РЕДИ ПРОЕКТ

- РИО - Ромската канцеларија во Будимпешта, Отворено Општество
- CoopEst – Социјален Инвестиционен Фонд
- CEB – Банка на советот на Европа
- SEDF - Економски развоен фонд на Сорос

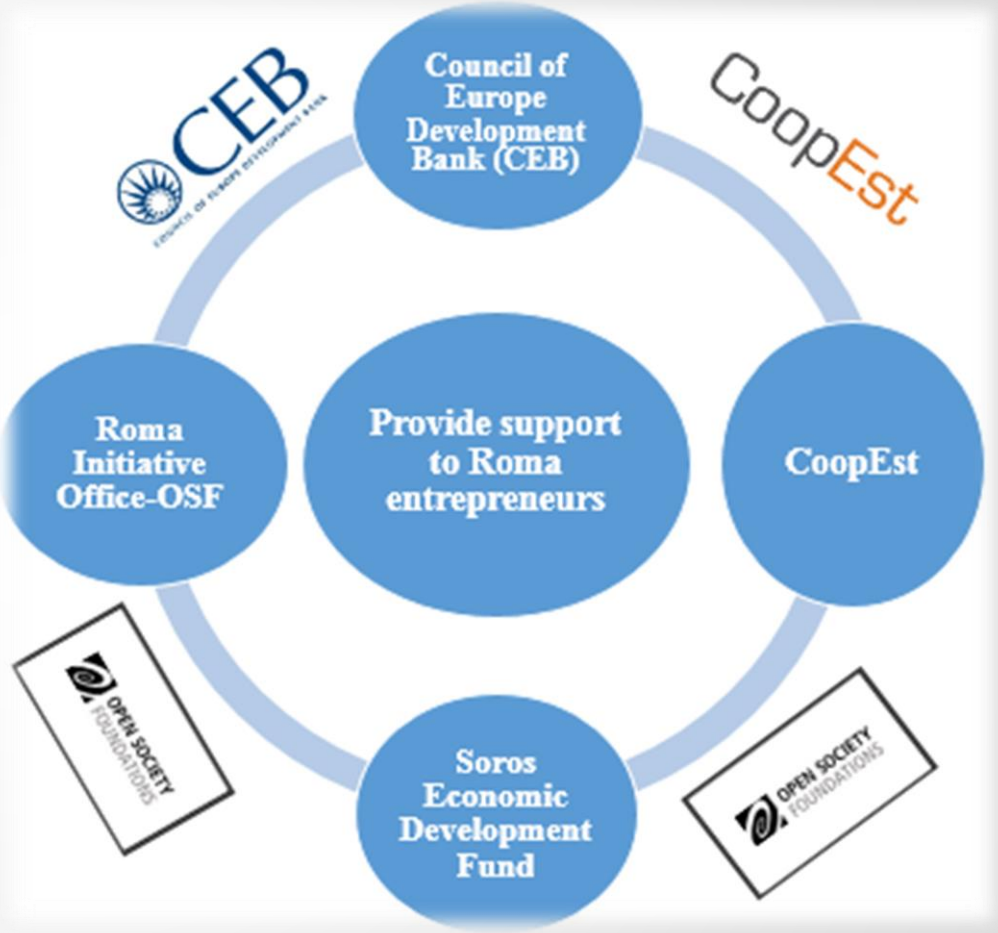

РЕДИ Цели

Генерални цели

- Да се зајакнат капацитетите на ромските претприемачи и да се олесни пристапот до финансирање за нивните активности
- Поддршка не-банкарски финансиски институции за вклучување на ромските претприемачи како клиенти

Специфични цели

- Тест-модели за техничка помош на ромски претприемачи и активности поврзани со МФИ
- Зајакнување и проширување на соработката со засегнатите страни во двете таргетирани земји (Бугарија и Романија)
- Градење на капацитетите на не-банкарски финансиски институции и олеснување на пристапот на заеми на ромски претприемачи
- Формулирање на препораки за идно проширување на проектот врз основа на научените лекции

Фази на проектот

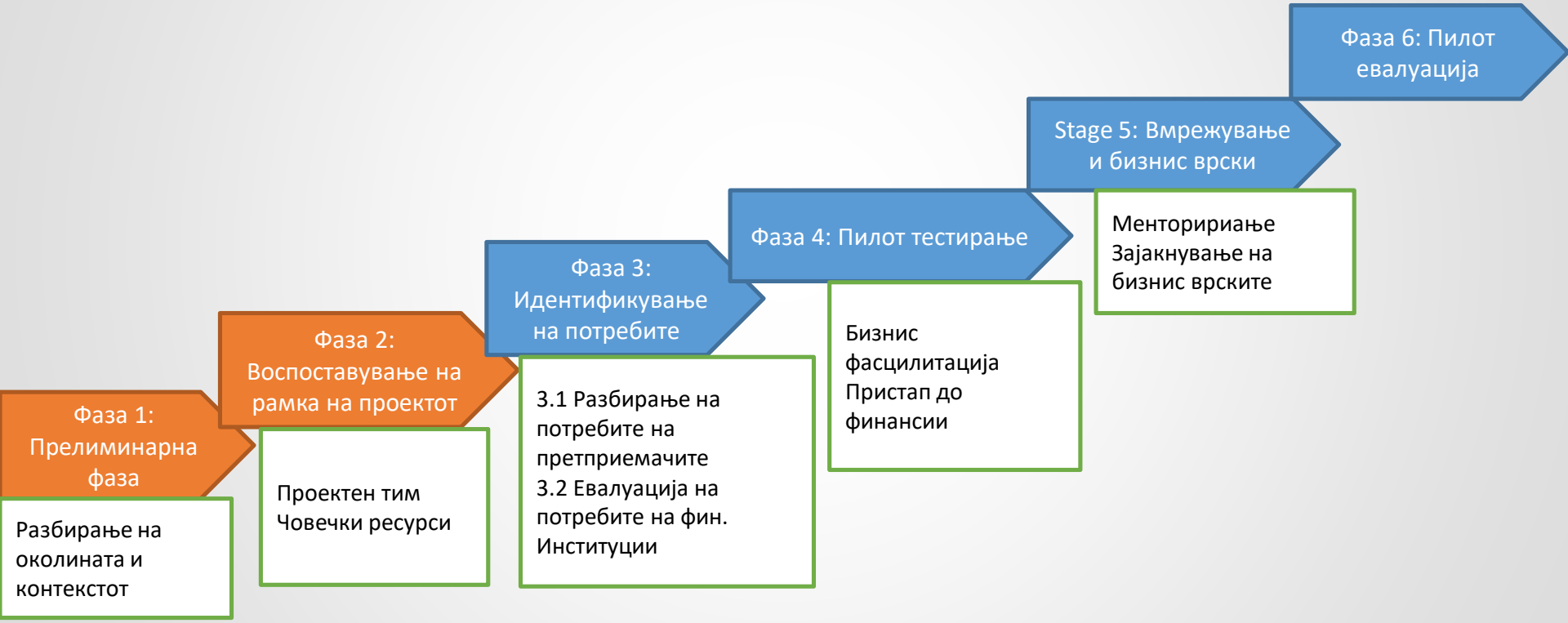

Генерални Претпоставки

Доколку се обезбеди финансиски капитал, МФИ се подготвени за развивање на “ромски“ портфолија

Поддршка на постоечкте ромски претприемачи ќе ја зголеми вработеноста и подобрување на развој на заедницата

Финасиските институции се подготвени да работат со ромските заедници, но немаат искуство и знаеење

Има доволно побарувачка која го оправдува таргетиран пристап во ромските заедници

Бизнис фасцилитацијата ги зајакнува вештините на претприемачите и го олеснува пристапот до финансии

Методологија

ИНФОРМИРАЊЕ | **СЕЛЕКЦИЈА: БДС** | **РАСТ И РАЗВОЈ**

Допир до заедницата → интервјуа → Филтрација → Работилници → Експерти → Пристап до финансии

Фасцилитатори | Експерти | Ментори

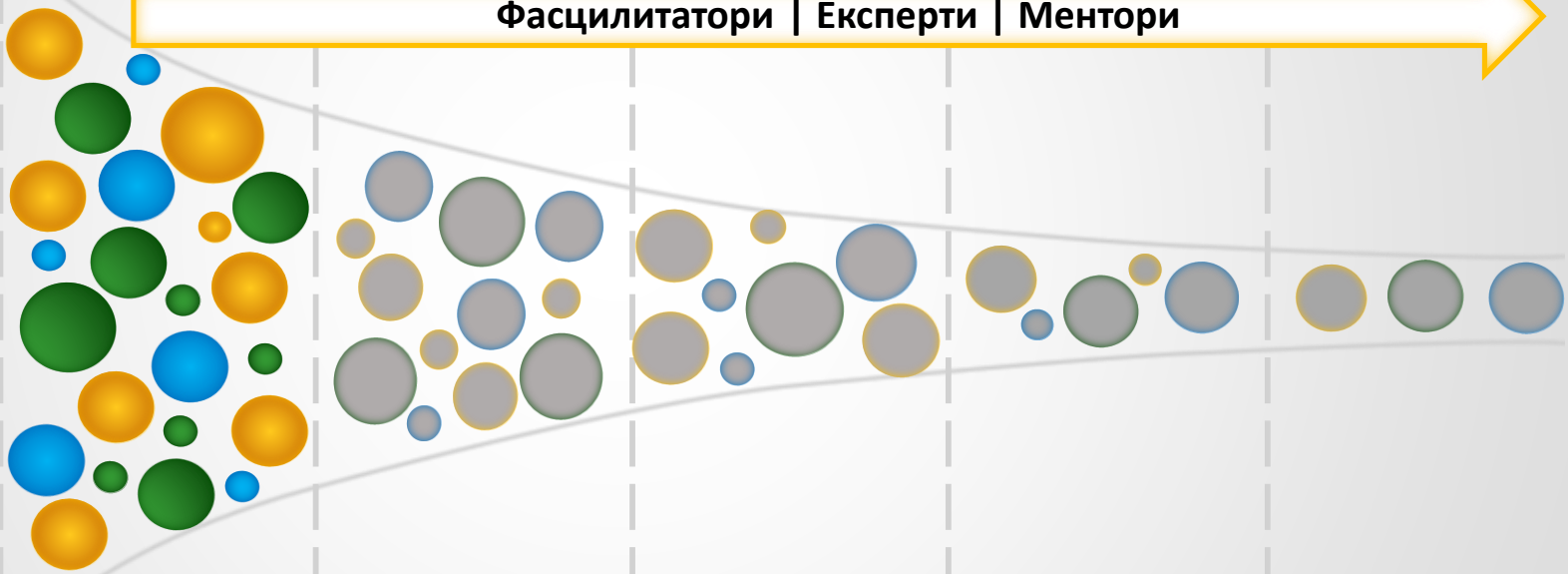

Ромски населби

Пазари и саеми

Маркетинг – врата до врата

1. Потреби
2. Предизвици
3. Активно слушање

REDI Roma Entrepreneurship Development Initiative

Методологија

ИНФОРМИРАЊЕ | **СЕЛЕКЦИЈА: БДС** | **РАСТ И РАЗВОЈ**

Допир до заедницата → Интервјуа → Филтрација → Работилници → Експерти → Пристап до финансии

Фасцилитатори | Експерти | Ментори

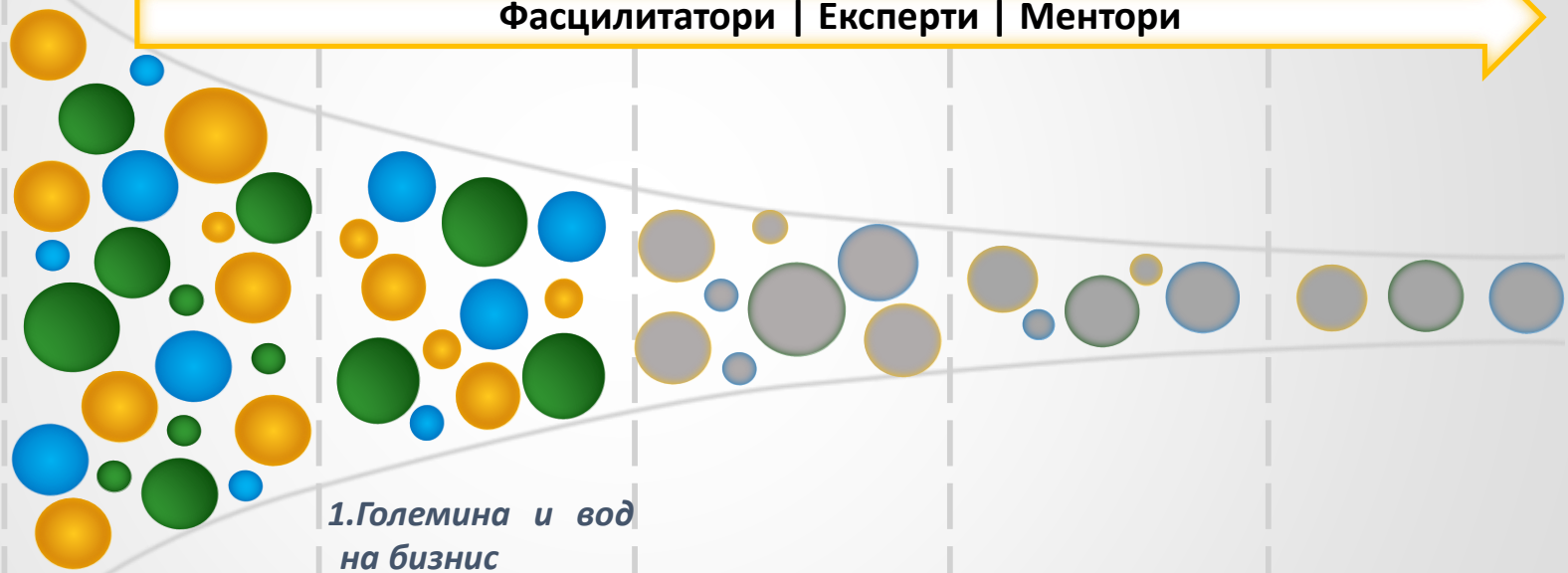

Ромски населби

Пазари и саеми

Маркетинг – врата до врата

1. Потреби
2. Предизвици
3. Активно слушање

1.Големина и вод на бизнис
2.Мотивација за раст
3.Импакт во заедницата
4.Потенцијал за раст

REDI Roma Entrepreneurship Development Initiative

Методологија

ИНФОРМИРАЊЕ | **СЕЛЕКЦИЈА: БДС** | **РАСТ И РАЗВОЈ**

Допир до заедницата → Интервјуа → Филтрација → Работилници → Експерти → Пристап до финансии

Фасцилитатори | Експерти | Ментори

Ромски населби

Пазари и саеми

Маркетинг – врата до врата

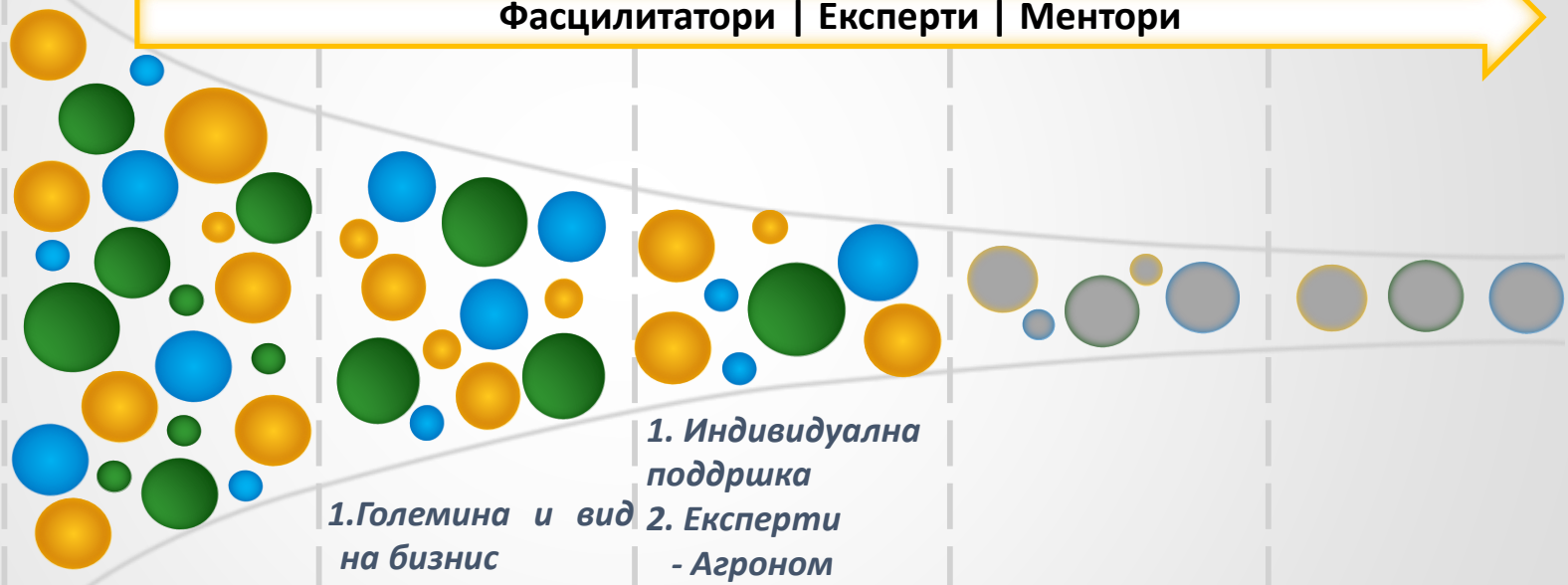

1. Потреби
2. Предизвици
3. Активно слушање

1.Големина и вид на бизнис
2.Мотивација за раст
3.Импакт во заедницата
4.Потенцијал за раст

1. Индивидуална поддршка
2. Експерти
- Агроном
-Правник
- Сметковод.
- Мрежи

REDI Roma Entrepreneurship Development Initiative

Методологија

ИНФОРМИРАЊЕ | **СЕЛЕКЦИЈА: БДС** | **РАСТ И РАЗВОЈ**

Допир до заедницата → Интервјуа → Филтрација → Работилници → Експерти → Пристап до финансии

Фасцилитатори | Експерти | Ментори

Ромски населби

Пазари и саеми

Маркетинг – врата до врата

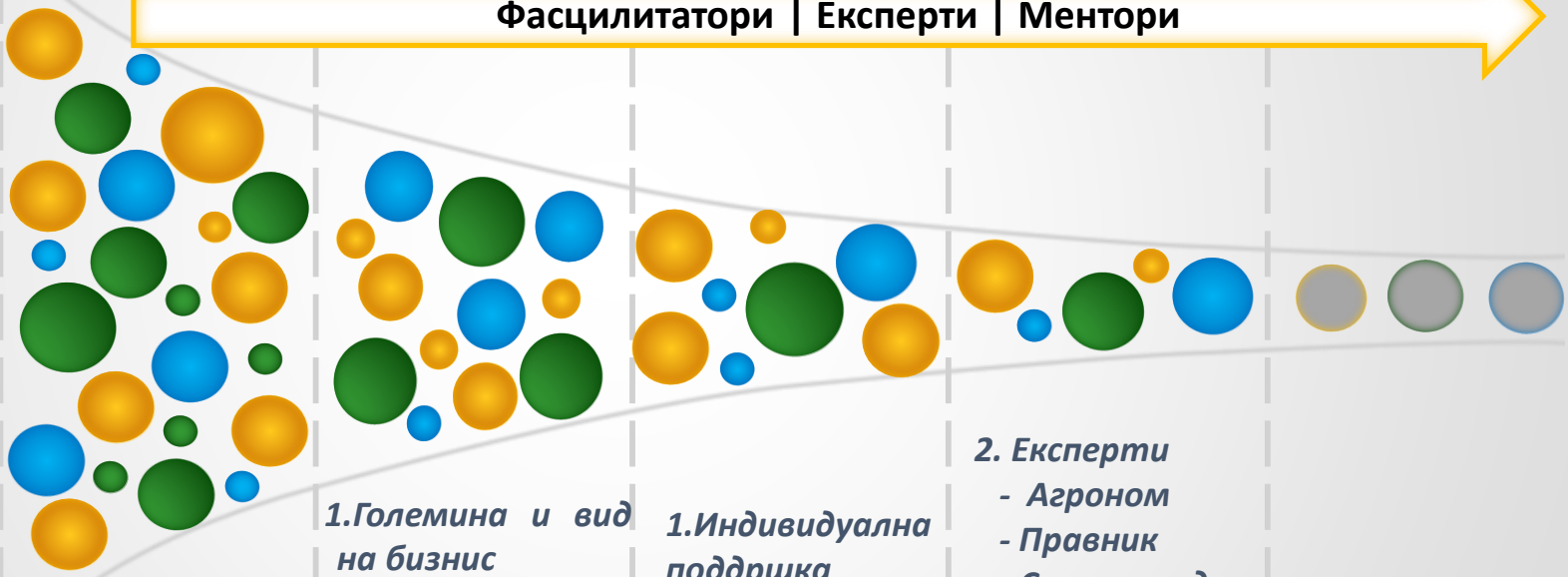

1. Потреби
2. Предизвици
3. Активно слушање

1.Големина и вид на бизнис
2.Мотивација за раст
3.Импакт во заедницата
4.Потенцијал за раст

1.Индивидуална поддршка
2.Групни работилници

2. Експерти
- Агроном
- Правник
- Сметковод.
- Мрежи
- Консултант

REDI Roma Entrepreneurship Development Initiative

Методологија

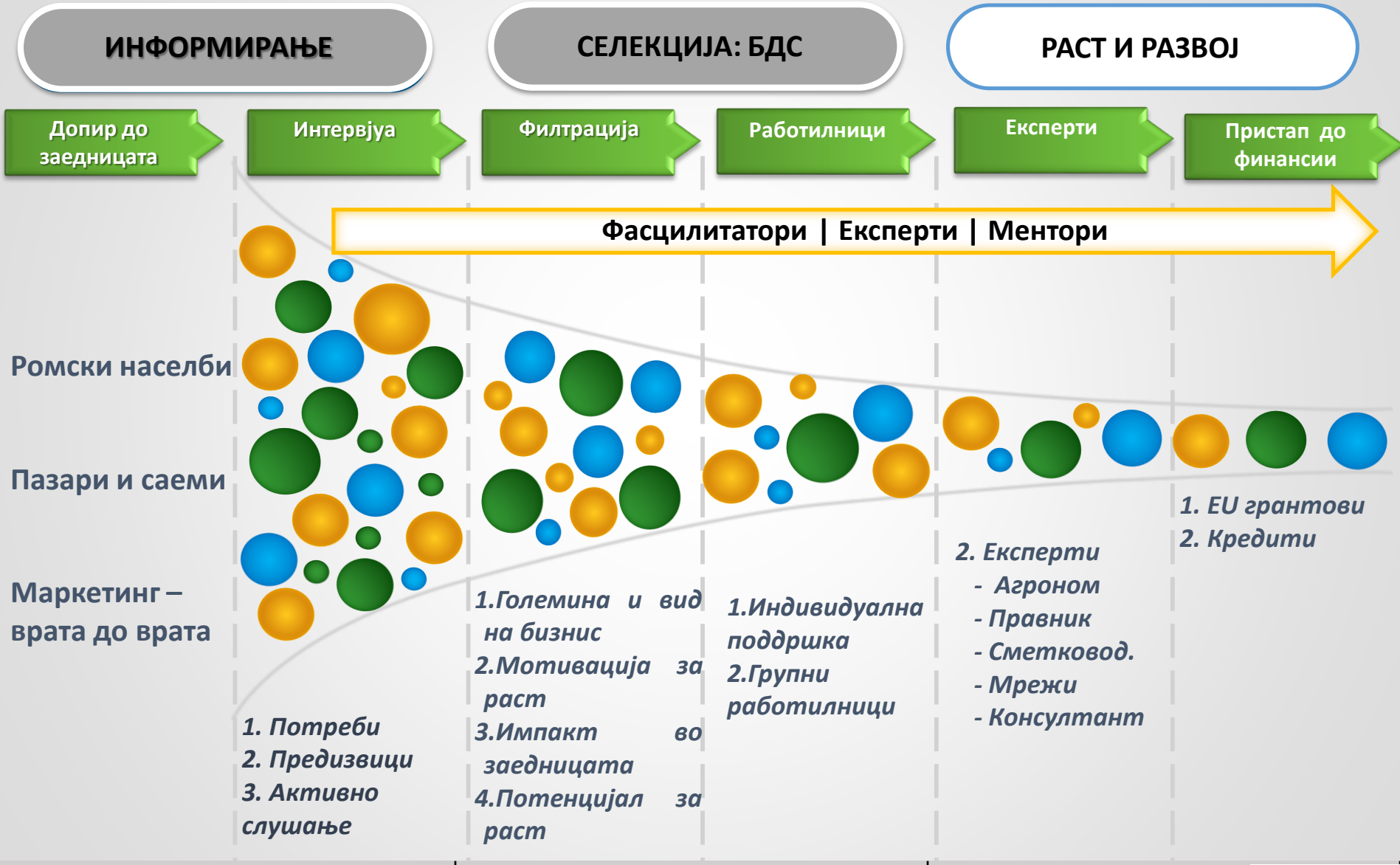

1106 Мапирани Ромски претприемачи во РО и БГ

РОМАНИЈА

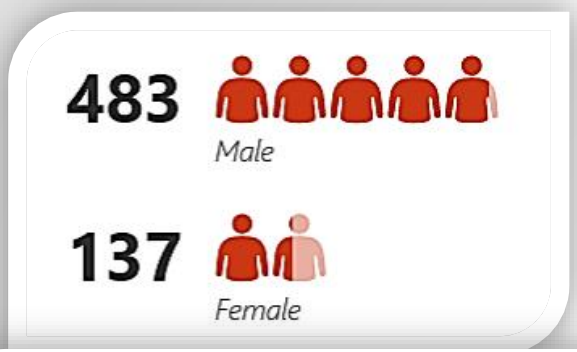

БУГАРИЈА

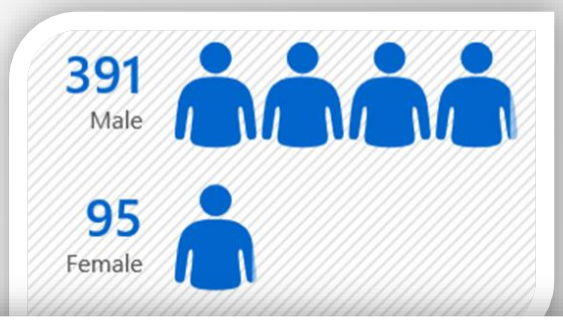

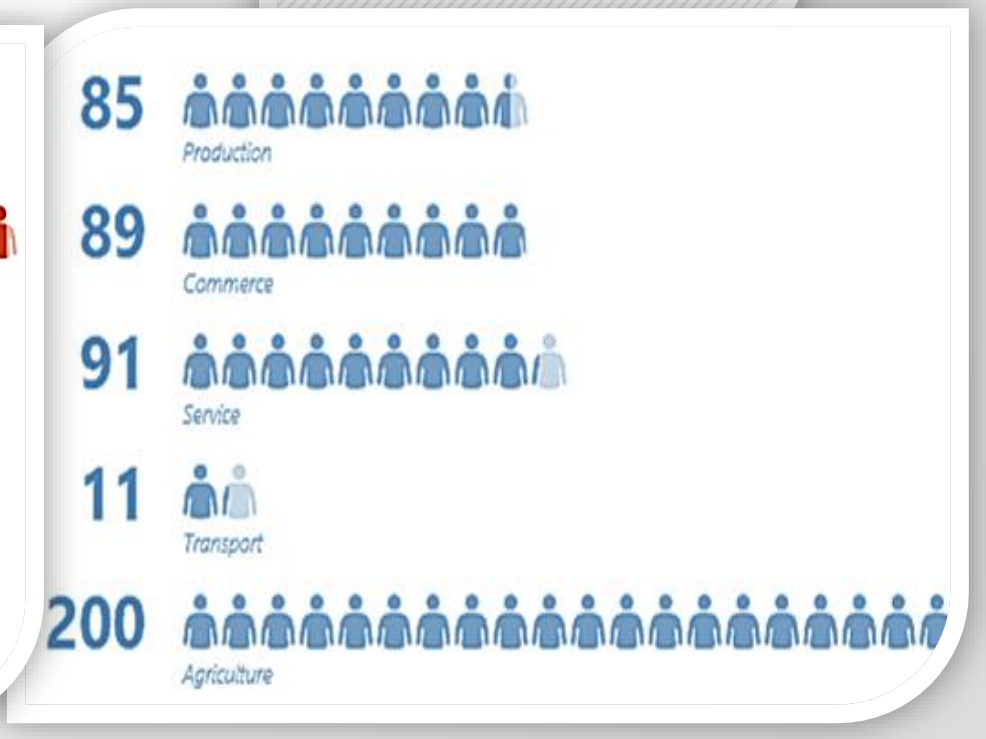

REDI
Roma Entrepreneurship Development Initiative

ТЕХНИЧКА ПОДДРШКА И ПРИСТАП ДО ФИНАНСИИ

РОМАНИЈА

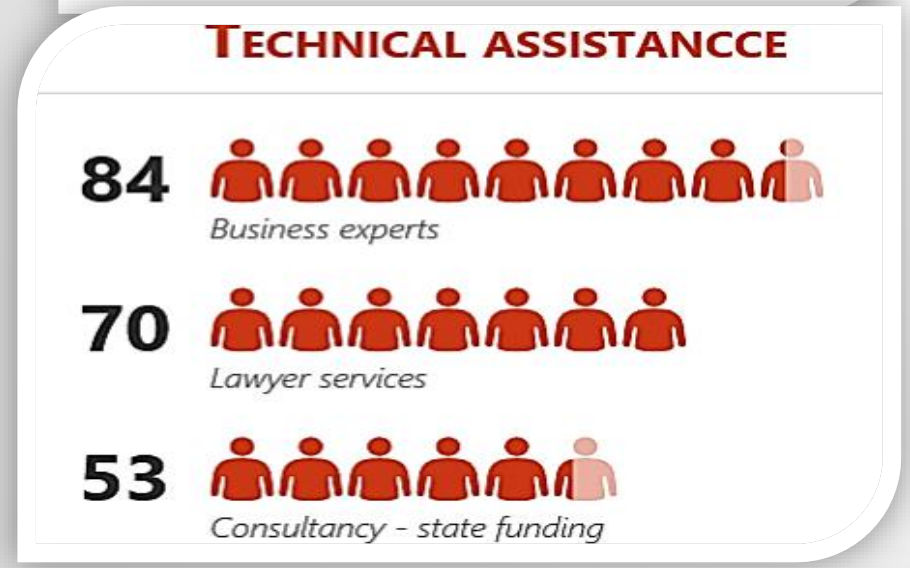

БУГАРИЈА

8.5 % ПРИСТАП ДО ФИНАНСИИ – ПРИЧИНИ

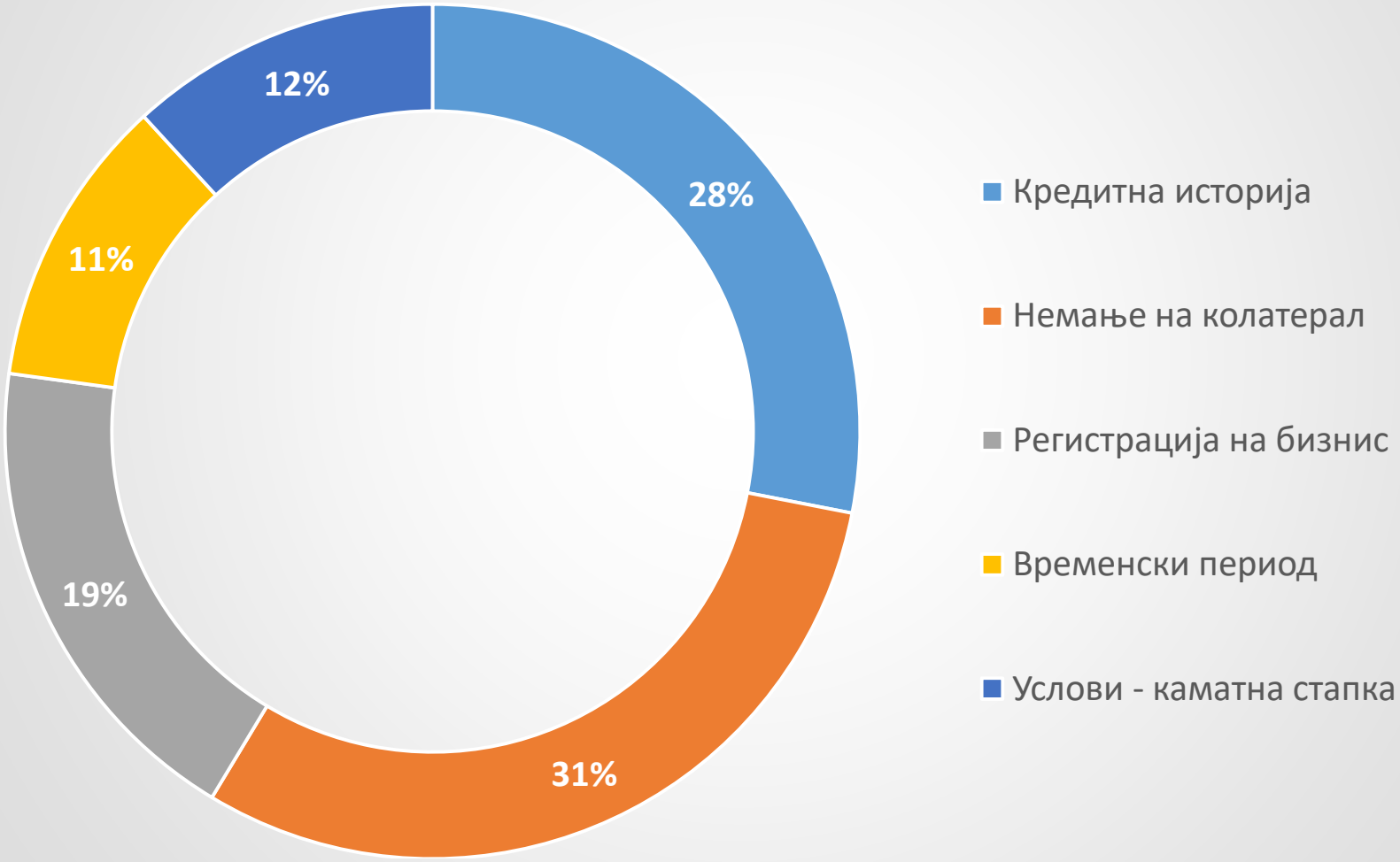

Предизвици

- **Ромски претприемачи**

1. Доверба во финансиските институции
2. Единствен пораст на активноста – пристап до финансии
3. Бизнис Фасцилитација –потребна но не и главен предуслов за пораст на бизнисот
4. Микро и малите претприемачи – егзистенцијални бизниси
5. Висока стапна на не-регистрирани бизниси

Предизвици

- **Бизнис фасцилитација**

1. Олеснет пристап до Ромските претприемачи – Роми (Бизнис Фасцилитатори)
2. Тренинг и инвестиции во човечки ресурси
3. Високи инвестиции
4. Социјален Импакт

Предизвици

- **Пристап до финансии**

1. Финансиските институции немаат волја за соработка со Ромските претприемачи
2. Гарантен фонд – неопходен за преземање на дел од ризикот
3. Однос на кредитни аналитичари
4. Одржување на квалитетно портфолио
5. Ригидност во однос на адаптирање на кредитните производи

Идни Планови

- Развивање на Стратегија на НВО РЕДИ
- Проширување на активностите во Македонија и Србија
- Паралелен пристап – Соработка со МФИ и физибилити студија за инвестиционен фонд
- Градење на човечки ресурси
- Соработка и привлекување на потенцијални инвеститори
- Обезбедување на гарантен фонд – EaSI инструмент

Прашања

Thank
you